

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **N. T. B.**, zastoupené advokátem JUDr. Josefem Vančurou, se sídlem Evropská 8, Cheb, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 3. 2003, č. j. 59 Az 75/2003 – 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností ze dne 29. 4. 2003 napadla žalobkyně (dále jen stěžovatelka) rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 3. 2003. Tímto rozsudkem byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 3. 5. 2002, č. j. OAM–9415/VL–16–C10-2001 kterým nebyl stěžovatelce udělen azyl z důvodů nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. a zároveň bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona. Ve svých skutkových zjištěních vycházel soud z obsahu správního spisu, a to především z obsahu návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 21. 9. 2001 a z protokolu o výslechu stěžovatelky ze dne 2. 5. 2002. Ze žádosti soud zjistil, že stěžovatelka je narozena dne X, v. národnosti, rozvedená matka dvou nezletilých dětí, trestně zachovalá. Nemá cestovní doklady, neboť cestovní pas jí sebrali

převaděči na Ukrajině. Vyznává buddhismus, nikdy nebyla členkou jakékoliv politické strany. Má středoškolské vzdělání, pracovala 14 let jako účetní, v roce 1991 byla propuštěna a od té doby nemohla najít zaměstnání. Před odjezdem prodala ve V. dům, je nemajetná, nemá nárok na žádný důchod ani sociální dávku. Svou vlast opustila v srpnu roku 2001 z ekonomických důvodů. Za hlavní příčinu žádosti o udělení azylu označila to, že ve Vietnamu byla nezaměstnaná, práci najít nemohla a od přátel slyšela, že najít práci v České republice je snazší a vydělat si na živobytí je příjemnější než ve Vietnamu. Z protokolu o výslechu pak soud zjistil, že ze zaměstnání byla žalobkyně propuštěna v souvislosti se snižováním počtu administrativních pracovníků a při hledání nového zaměstnání se neobrátila se žádostí o pomoc na žádný státní orgán. Po ztrátě zaměstnání provozovala doma malé občerstvení a tím si vydělala na obživu. V České republice vedle dalších příbuzných žijí dvě sestry stěžovatelky, které jsou zajištěné a lákaly ji sem za lepším a bezpečnějším životem s příslibem, že jsou schopny pomoci. Protože přijela do České republiky nelegálně a zůstala bez dokladů, sestry jí doporučily, aby požádala o azyl, protože jinak jí pobyt zlegalizovat nemohou. Za další důvod žádosti pak označila problémy v osobním životě. Ve Vietnamu do kolize s policií a státními orgány nepřišla. Soud na základě uvedených skutečností dospěl k závěru, že u stěžovatelky nejsou splněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb. a napadené rozhodnutí Ministerstva vnitra shledal zákonným. Soud se vypořádal i s žalobními body obsaženými v žalobě a poukázal především na skutečnost, že politické důvody pro opuštění Vietnamu předestřela stěžovatelka teprve v doplňku žaloby, nikoliv v řízení před správním orgánem. Svá tvrzení také ničím nedoložila. Za této situace měl soud za to, že správnímu orgánu nelze vyčíst porušení ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., neboť nemohl přihlédnout ke skutečnostem jemu neznámým, zejména pak ke skutečnostem, které s ohledem na svou povahu mohl uvést jen účastník řízení. Prezentace politických postojů stěžovatelky v zemi původu takovouto skutečností beze sporu je.

Podanou kasační stížností uplatnila stěžovatelka důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Dle jejího názoru řízení před krajským soudem má vady spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán napadeným rozhodnutím vycházel, je v rozporu se spisy a při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatelka v řízení před Ministerstvem vnitra pravdivě uvedla, že nemohla najít práci, byla nezaměstnaná a nemohla si vydělat na živobytí. Její výslech byl však veden účelově a stěžovatelka se nechtěla dopustit jednání, které by jí pak při případné deportaci do Vietnamu mohlo způsobit odsouzení a věznění. Ve své výpovědi proto neuvedla, že trpí hlady, že z tohoto údělu viní tamější společnost a stát a že nesouhlasí s tamějším společenským a státním uspořádáním a je přesvědčena, že je třeba tyto poměry změnit. Protože se svými názory netajila, byla pronásledována a za daných podmínek se pro své státu nepřátelské názory nemohla uživit. Při snižování stavu pracovníků byla proto první na řadě. Na státní orgán se neobrátila, neboť věděla, že by jí nepomohl. Ministerstvo vnitra přehlédlo politické důvody kořenů jejího pronásledování a neudělilo jí azyl podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., ač tak učinit mělo. Pochybení správního orgánu nenapravil ani krajský soud. Ten měl pochybnosti o správnosti zjištění správního orgánu, stěžovatelku však k jejímu pronásledování ve Vietnamu nevyslechl a neučinil ani výslech svědků z okruhu jejích příbuzných, kteří by mohli některé okolnosti potvrdit. Z uvedených důvodů navrhla stěžovatelka zrušení napadeného rozsudku Krajského soudu v Plzni a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb. se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 16 odst. 1 cit. zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel a) uvádí pouze ekonomické důvody g) neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Podle § 16 odst. 2 rozhodnutí o zamítnutí žádosti pro její zjevnou nedůvodnost lze vydat nejpozději do 30 dnů ode dne zahájení řízení o azylu.

Z výše citovaných ustanovení zákona lze dovodit, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ve lhůtě třiceti dnů od zahájení správního řízení, vydá rozhodnutí dle ustanovení § 12 s dalšími akcesorickými výroky. To ovšem neznamená a z žádného ustanovení zákona tak nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb. má pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Na základě této výchozí úvahy pak Nejvyšší správní soud posuzoval oprávněnost uplatněného důvodu kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatelka namítala, že nedostatek tvrzení o politických důvodech její žádosti o azyl byl způsoben účelovým vedením výslechu správním orgánem a obavami z následků po případné deportaci do Vietnamu. Zároveň však uváděla, že se v zemi původu se svými názory netajila a byla pro své státu nepřátelské názory pronásledována. Nejvyšší správní soud považuje uvedená tvrzení stěžovatelky za vnitřně rozporná a svým původem účelová. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 2. 5. 2002 totiž vyplývá, že pohovor byl veden standardním způsobem, navazoval na údaje obsažené v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 21. 9. 2001 a na důvody opuštění země původu byla stěžovatelka výslovně dotazována. Z protokolu je rovněž zřejmé, že stěžovatelka byla informována o skutečnosti, že správní orgán dbá při zjišťování skutečného stavu věci na ochranu jejích osobních údajů. Stěžovatelka za přítomnosti tlumočnice uvedla, že poučení rozuměla a nežádá bližší vysvětlení. Jestliže tedy stěžovatelka tvrdí, že se se svými kritickými názory na státní zřízení netajila ani v zemi původu, tím méně by pak za uvedené situace byly odůvodněné její obavy projevit své názory v zemi, kde žádá o azyl. Skutečnosti uváděné stěžovatelkou umožňovaly v zákonné lhůtě zamítnutí její žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) a g) zákona č. 325/1995 Sb., proto tím spíše byly po uplynutí uvedené lhůty dány důvody pro neudělení azylu dle ustanovení § 12 cit. zákona. Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že řízení před správním orgánem netrpělo vadami dovozovanými stěžovatelkou a nebyl proto dán důvod, aby Krajský soud v Plzni pro vytýkané vady napadené rozhodnutí správního orgánu zrušil.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal naplnění důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán byl ve věci úspěšný, nevznikly mu však náklady řízení přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s ustanovení § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. 11. 2003

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu